

Дослідження периферійної ланки нюхового аналізатора в нормі та при ринопатології

Шевчук Ю.В.

**Національний медичний університет ім.О.О.Богомольця,
кафедра нормальної фізіології**

У 20 здорових 20-23 річних людей вивчалась чутливість нюхових клітин слизової оболонки носа до ольфактивних речовин. Всі учасники досліджень характеризували свою чутливість до запахів як нормальну та не мали респіраторних захворювань, перебували в хорошому неврологічному стані, не палили. У них встановлені порогові концентрації пахучих речовин: настоянки валеріани, оцетової кислоти, нашатирного спирту, на які давалась чітка оцінка запаху подразника. Запах настоянки валеріани супроводжувався позитивними емоціями, покращенням уваги та пам'яті. На подразнення нашатирним спиртом розвивались негативні емоції. При запальних процесах слизової оболонки носа, деформаціях носової перегородки (27 хворих) чутливість рецепторних клітин до пахучих речовин різко знижувалась, розвивалась гіпосмія або нетривала аносмія. Щоб виключити вплив побічних чинників на функцію нюхового аналізатора були проведені експерименти на щурах лінії Вістар. В контрольних умовах захована одорова їжа знаходилась через 1-2 с. Після хімічної деолфактації, яка викликала введенням наркотизованим тваринам в порожнину носа 5% розчину сульфата цинку, розвивалася повна аносмія, що тривала до 20 діб. Таким чином, ушкодження епітеліально-нервового апарату периферійної ланки нюхового аналізатора риводить до тимчасової гіпосмії, чи тривалої аносмії.